

A policentrikus vezetés új paradigmája¹

A missziós vezetés hat gyakori témája trinitáriánus nézőpontból

JOSEPH W. HANDLEY²

Miért policentrikus? És mit jelent ez valójában?³

Amíg világunk küszködik a folyamatos feszültségekkel, ellentétekkel és a növekvő kihívásokkal, meg vagyok győződve róla, hogy új megközelítésekre van szükségünk a vezetés területén. Ez az aggodalom inspirált arra, hogy tanulmányozzam a globális vezetés témáját, és ezen keresztül keressék egy olyan modellt, ami kulcsfontosságúnak bizonyulhat Isten missziójának jelen korszakában.

A policentrikus megközelítés ragadta meg a figyelmem, miközben áttanulmányoztam napjaink missziójának helyzetét keresve, hogy milyen megközelítés vezethet több istenfélelemre és bölcsességre azok számára, akik Isten misszióját be akarják tölteni világunkban. A koncepcióval először Allen Yeh kutatásában találkoztam az 1910 Edinburgh-i Missziós Kongresszus 2010-es centenáriumi ünnepségén.⁴ A policentrikusság egy olyan megközelítés a kormányzásban ahol „a vezetés, hatalom vagy ideológia független központjai létezhetnek egy egyszerű politikai rendszerben... a tény, hogy több központja létezik az autoritásnak vagy fontosságnak.”⁵

1. A tanulmány eredeti angol verziója a Lausanne Global Analysis 2021 májusi számában jelent meg, és a Lausanne Global Analysis engedélyével kerül publikálásra magyar nyelven. Az eredeti folyóirat kéthavonta megjelenő, és ingyenesen hozzáférhető kiadványáért a www.lausanne.org/analysis weboldalra érdemes ellátogatni.

2. A cikket Baji Péter fordította magyar nyelvre.

3. A cikk a szerző doktori disszertációja alapján készült. Joseph W Handley, 'Polycentric Mission Leadership' (PhD diss., Fuller Theological Seminary, School of Intercultural Studies, 2020).

4. Allen Yeh, *Polycentric Missiology: 21st Century Mission from Everyone to Everywhere* (Downers Grove, IL: IVP Academic, 2016).

5. 'Polycentrism', *Dictionary.com*, accessed 22 June 2020, <https://www.dictionary.com/browse/>

A kutatásaim alapján egyre inkább hiszem, hogy a policentrikusság erősebb vezetési paradigmává válhat a missziós törekvéseinkben a független, mégis globálisan összekapcsolt világunkban. Áttekintve a missziós történelem kurrens szakirodalmát⁶ illetve a kormányzással kapcsolatos folyó kutatásokat⁷ hat fontos témát tudtam lehatárolni, ami tartalmazza az általam *policentrikus missziós vezetésnek* nevezett új elméleti modellt.

Meg vagyok győződve arról, hogy a vezetés kollaboratív és közösségi megközelítése, ami a befolyásnak több központot enged, és különböző típusú vezetőket hatalmaz fel, sokkal inkább képes napjaink globalizált világának megoldandó problémáit felismerni és kezelni. Ma különösen fontos ez azért is, mert a nemzetek mostanság törzsi módon egymásnak feszülnek ahogy látják a világunk nagy kihívásait. Szükségünk van egymásra.

„Mert ahogyan egy testnek sok tagja van, de nem minden tagnak ugyanaz a feladata, úgy sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai.” (Róma 12,3-4; RÚF)

A vezetés trinitariánus megközelítése

Ehhez az új elméleti modellhez alapvető fontosságú látni, hogy a mi Urunk hogyan működik a Szentháromságon keresztül. A missziós kutatások egyre inkább a Szentháromságot látják a misszió új paradigmájának. Ez a felfedezés pedig fontos kihatással van arra ahogy vezetünk⁸.

Ahogy az Atya, a Fiú és a Szentlélek policentrikus módon vezet, úgy mi is, mint missziós vezetők átvehetjük ezt a vezetési formát. Végző soron maga

polycentrism.

6. Adrian Hermann and Klaus Koschorke, *Polycentric Structures in the History of World Christianity. Polyzentrische Strukturen in der Geschichte des Weltchristentums* (Germany: Harrassowitz, 2014).
7. Elinor Ostrom, 'Beyond Markets and States: Polycentric Governance of Complex Economic Systems', *American Economic Review*, 100 (3), June 2010: 641-72.
8. Jürgen Moltmann, *The Church in the Power of the Spirit: A Contribution to Messianic Ecclesiology* (Minnesota: Augsburg Fortress, 1993). Miroslav Volf, *After Our Likeness: The Church as the Image of the Trinity* (Grand Rapids: Eerdmans, 1998). Leslie Newbigin, *The Open Secret: An Introduction to the Theology of Mission* (Grand Rapids: Eerdmans, 1995). Roland Allen, *Mission Activities Considered in Relation to the Manifestation of the Spirit* (London, New York: World Dominion, 1927). David J. Bosch, *Transforming Mission: paradigm shifts in theology of mission* (London: Orbis, 1991). Kirk Franklin with Dave and Deborah Crough, *Towards Global Missional Leadership* (Oxford: Regnum, 2017). JR Woodward, *Creating a Missional Culture: Equipping the Church for the Sake of the World* (UK: IVP Books, 2013).

Isten az, aki a víziókat vezeti és az utunkat igazgatja. Az Ő modelljét kell utánoznunk miközben követjük Őt és vezetünk azokon a szolgálati területeken ahová helyezett bennünket. Ahogyan egyre inkább policentrikussá válunk a vezetésben, egyre inkább tudunk hasonlítani Jézus Krisztusra, aki jó pásztor és szolgáló vezető⁹.

Policentrikus vezetés a misszióban

A globalizáció kora olyan vezetést vár el, ahol a vezetők szélesebb körű hangja hallható a helyi szinttől a regionális vezetés területéig, akik fel vannak hatalmazva arra, hogy a saját területükön önállóan fejlesszenek ki egy komplex, adaptív és önmagát szabályozó rendszert. A policentrikus missziós vezetés a befolyásgyakorlás sokféle szférájára van hatással. Ebbe beletartoznak a földrajzi területek, az etnicitás, a korosztályok, a régiók, a nemek és a nemzetiségek is, és a sort még folytathatnánk. Ideális esetben az ilyen vezetés tekintettel van a befolyásgyakorlás sokfajta szférájára a szervezeten, hálózaton vagy mozgalmon belül.

A policentrikus missziós vezetés a bölcsesség gazdag tárházából merítve irányítja a misszió mozgalmát. A különböző csoportok és platformok között egy jó közösség formálódik, amely Krisztusban és a Szentháromság identitásában gyökerezik. Ez a közösség valódi közösségi módon működik, a Szentlélektől vesz inspirációt, felhatalmazza és világosságra hozza az ajándékokat és az emberekben szunnyadó potenciált a mozgalmon belül. Ez az az inspiráció, amiből a vízió születik. Ez Isten munkája közöttünk, ahonnan erőt merítünk, fejlődik a jellemünk, központi értékeket fejleszthetünk és víziót kaphatunk Isten missziójára.

Minden ilyen közösség az egyediségből meríthet erőt, ami segít az elhívás és a vízió gyakorlati megvalósításában. Ezek a közösségek kölcsönösen egymásra utalt csapatokat formálnak, ahogy együtt dolgoznak az egymással megosztott jövőképen és közösségi folyamatokon. Tulajdonképpen itt vállalkozói hálózatokról beszélhetünk, amik katalizálják az magukat vezető csapatokat, akik fel vannak hatalmazva arra, hogy betöltsék a missziós elhívásokat.

9. Editor's note: See article by Mary Ho, entitled 'The Transcendent Culture of Servant Leadership', in March 2020 issue of Lausanne Global Analysis, <https://lausanne.org/content/lga/2020-03/transcendent-culture-servant-leadership>.

A policentrikus vezetés tématerületei

A policentrikus missziós vezetés hat gyakori témát ölel fel, és ha ezeket együtt alkalmazzuk, akkor a missziós mozgalmak számára ez egy megerősítő eszköz lehet.

Tématerületek	Komponensek
Karizmatikus	karizma, érték alapú, lelkeség
Együttműködő	együttműködés, hálózat, részvétel, megosztás, közösség
Közösségi	közösség, megállapodás, kooperáció, saját ökoszisztéma, kölcsönös megjelenés, csapat
Kapcsolati	felhatalmazás, bátorítás, kapcsolat
Szabad	vállalkozás, szabadon alakított struktúra
Sokszínű	sokszínűség, kultúrák találkozása

1. táblázat: A policentrikus missziós vezetés tématerületei

Karizmatikus

A karizma egy erős lelki alapot jelent itt, és erős alapvető értékeket. A karizma sokkal többet jelent, mint karizmatikus személyiségnek lenni. Ebbe beletartozik még a jellem erőssége, a szavahihetőség, és a hűséges jelenlét. A karizma kulcsfontosságú a hatékony policentrikus vezetéshez. Akármennyire jó a karakterünk, a lelki inspirációnk vagy a vízió kihirdetésének és megvalósításának képessége bennünk, a karizmára legalább annyira szüksége van a jól működő missziós vezetőnek napjainkban.

Együttműködő

Az együttműködés teológiai együttműködést is jelent a Szentháromság Istenének hatalmából, ahogy közös részvétellel munkálkodunk együtt. A hatékony vezetőnek kollaboratív megközelítést kell alkalmaznia, vagyis egy olyan csapat-központú paradigmát kell meghonosítania, ahol egyik résztvevő sem emelkedik ki a többi közül, hanem mindannyian közösen dolgoznak a hálózat konkrét céljaiért¹⁰.

10. Editor's note: See article by Phill Butler, entitled 'Who Gets the Credit in Collaborative

Közösségi

A közösségi alapú vezetés a policentrikus modell nélkülözhetetlen eleme. A szolgálati közösség család-jellegű atmoszférájában a vezetők jövőképet és inspirációt kaphatnak egymástól, és jobban teljesíthetnek a fékek és egyensúlyok rendszerében, ahol segítenek egymásnak magasabb minőséget elérni a közösen elvárt viselkedésen keresztül, betöltve a közös víziót és küldetést. A résztvevők így egy közösséggé válnak, akik megegyeznek a vízióról, és így valódi csapatként tudnak működni.

Azok a vezetők, akik közösségben dolgoznak együtt, változást tudnak hozni a különböző hálózataikban, sőt, egy olyan környezetet tudnak kialakítani, amivel sokkal távolabb képesek eljutni. Amikor a vezetői csapatok együtt működnek a bajtársiasság felépül, a vízió kikristályosodik és a lépések elkezdnek formát önteni.

Kapcsolati

Kiemelt fontosságúak az olyan kapcsolatok, ahol időt töltenek egymással, hogy jobban megismerjék egymást a munkán túl. A jó vezetés szerves része a kapcsolatok olyan mélysége, ami túlmutat az egyszerű partneri együttműködésen. Ez a téma a már említett közösségi részhez kapcsolódik, de tovább megy abban, hogy a mély személyes köteleket erősíti.

Szabad

Az önrendelkezés és a szabadság kritikus jelentőségű faktor a helyi csapatok effektív működéséhez. A vállalkozás szabadsága nagy lökést ad a hatékony vezetéshez. Ez halmozottan igaz a missziós mozgalmakra, amik kifejezetten a rizikó vállalás, vállalkozó szellem, kísérletezés és innováció kultúrájában virágoznak. A szabadság egyet jelent a merev döntési struktúráktól való függetlenséggel. Ez azt is jelenti, hogy a csapatok szabadon alakíthatják a struktúrájukat a saját megállapodásuk szerint a vállalkozó szellemű vezetés értékei szerint.

Ez a fajta kormányzás viszont felveti az elszámoltathatóság kérdését. Szerencsére a policentrikus vezetői modelleknél – legyen szó akár mezőgazdasági, halászati vagy állami szféráról – mindez ígéretesnek mutatkozik. Ezeknél a modelleknél ugyanis az egymással átfedésben lévő döntéshozó entitások tiszteletet

Efforts', in July 2020 issue of Lausanne Global Analysis, <https://lausanne.org/content/lga/2020-07/who-gets-the-credit-in-collaborative-efforts>.

mutatnak egymás felé amikor a döntéshozási folyamatban folyamatosan észben tartják a többi együttműködő ökoszisztéma érdekeit¹¹. Az ún. Mátrix Menedzsment rendszer megismerése további hasznos, gyakorlati segítséget adhat. Ezekben a rendszerekben a vezető időnként rotálva váltakozik vagy éppen időszakonként adott körülményekhez és szükséges szakmai kvalitásokhoz van igazítva¹².

Sokszínű

Azok a vezetők, akik képesek értékelni a sokszínűséget, jól tudnak dolgozni a régiók, hálózatok és kultúrák sokaságában. Az Efezus levél 4. részében leírt sokszínűség a vezetői ajándékok terén kiemelkedő jelentőséggel bír. Ahhoz, hogy a sokszínűséget teljes mértékben megvalósíthassuk a policentrikus vezetésben, a sokszínűség minden típusát meg kell jelenítenünk a hálózaton, a mozgalmon vagy a társadalmon belül. A sokszínűség a vezetésben úgy valósul meg, hogy közben erős kötelék alakul a vezetők között, amivel le lehet győzni az akadályokat, egységes lendületet lehet hozni és katalizálni lehet az ötleteket egy jobb jövőért.

Konklúzió

Ahogy a világ egyre bonyolultabbá válik és a társadalmak egyre polarizáltabbak, még fontosabb számunkra, hogy együtt legyünk.

„De nem értük könyörgök csupán, hanem azokért is, akik az ő szavukra hisznek énbennem, hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem. Én azt a dicsőséget, amelyet nekem adtál, nekik adtam, hogy egyek legyenek, ahogy mi egyek vagyunk: én őbennük és te énbennem, hogy tökéletesen eggyé legyenek, hogy felismerje a világ, hogy te küldtél el engem, és úgy szeretted őket, ahogyan engem szerettél.” (Jn 17,20-23; RÚF)

A policentrikus missziós vezetés segít modellé tenni Jézus imáját: „hogyan egyek legyenek”. Ahogy elindulunk e hat téma mentén, és képesek vagyunk a missziós közösségünk teljes spektrumából meríteni, egyre inkább meg tudjuk testesíteni

11. Keith Carlisle and Rebecca L. Gruby, 'Polycentric Systems of Governance: A Theoretical Model for the Commons: Polycentric Systems of Governance in the Commons', Policy Studies Journal, 47(2), 2017: 6-9.

12. Ruth Malloy, 'Managing Effectively in a Matrix', HBR August 10, 2012. And, Michael Bazigos and Jim Harter, 'Revisiting the Matrix Organization', McKinsey Quarterly, January 1, 2016.

ezt a lelkiséget és a világ megismerheti belőle Jézust, mint Urat és Megváltót. Ez érdekesen hangzik, de hogyan tovább?

Karizmatikus

Mennyire építed a Jézussal való járásra az életed? Fel tudod emelni a teljesítményedet spirituális szintre? Ha Jézusban maradsz, „sok gyümölcsöt teremsz”; Jézus nélkül azonban „semmit nem tudsz tenni” (Jn 15,5)

Együttműködő

Mennyire építetted bele a vezetésedbe a kollaboratív hozzáállást? Bevonod a hálózatod összes szektorából az embereket, hogy elmondják mi történik jelenleg, merre lehetne vinni a dolgokat? Szükségünk van egymásra, ahogy a mi Urunk ezt bemutatta a trinitariánus megközelítésével (Ef 4,11-12).

Közösségi

Keresed a lehetőséget arra, hogy ápolod a közösséget Krisztus gazdag testével, akik körül vesznek? Fontos számodra az, hogy mély barátságok alakuljanak ki a missziós csapatban? A missziós lelkület a legjobban a közösségben tud kifejeződni (Róma 12,3-8).

Kapcsolati

Mennyire tartod becsben és ápolod a kapcsolataidat, főleg akkor, amikor megosztod a víziódat? Az emberek mindig vágyakoznak barátokra és mentorokra. Jézus maga is így vezetett. Ő barát volt (Jn 15,12-17). Te csak egy vezető vagy, vagy barát is?

Szabad

Missziós mozgalmakat ma csak úgy lehet vezetni, ha tudatosan fenntartjuk a szabad, vállalkozó szellemet épp úgy, ahogy Jézus tette¹³. Mennyire tartod fenn ezt tudatosan a saját életedben és vezetésedben?

Sokszínű

Képes vagy megvalósítani a sokszínűséget a vezetésben? Rengeteg ajándékot adott Isten a körülötted lévő emberekbe, amiből meríthetsz. Biztosan jobbak vagyunk együtt Krisztusban, ha így vezetjük a missziót.

13. Joseph Handley, 'Leading Mission Movements', EMQ 54(2), 2018.

A policentrikus vezetés új paradigmája

Reményeim szerint te is csatlakozol hozzám a missziós vezetés izgalmas utazásában. Imádkozom azért, hogy az Úr küldetésének előre haladásával egyre policentrikusabbá váljon a megközelítésünk a jövő felé vezető úton¹⁴.

14. Editor's note: An expanded treatment of this topic, based on the original draft of this LGA article, can be found at http://www.asiamissions.net/wpcontent/uploads/2021/04/AMA71_JosephHandley.pdf.